

Miljøgodkendelse, § 12 stk. 2 19. marts 2015

Odensevej 46, 5690 Tommerup

ASSENS
KOMMUNE

Ejendommen Odensevej 46, 5690 Tommerup (luftfoto 2013)

Emne	Data
Ansøger og ejer	Arne Jørgensen
Bedriftens navn og adresse	Verningelund, Odensevej 46, 5690 Tommerup
Matrikelnummer og ejerlav	2b Verninge Præstegård, Verninge
Virksomhedens art	14100 Avl af malkekvæg
Godkendelsesbetegnelse	§ 12, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
CHR-nummer	60864
CVR/P	1717 9233 / 1001237973
Kontaktperson	Arne Jørgensen, tlf. 2061 1965, e-mail: mail@verningelund.dk
Rådgiver/konsulent	Peder Chr. Thomsen, Jysk Landbrugsrådgivning, tlf. 2557 9887, e-mail: pct@jlbr.dk
Godkendelsesmyndighed	Assens Kommune, (By, Land & Kultur), Miljø & Natur, Rådhus Allé 5, 5610 Assens, as- sens@assens.dk
Sags ID	Acadre sagsnr. 14/5262
Miljømedarbejder	Trine Bonrud Helleskov, tlf. 6474 6890, e-mail: tbnie@assens.dk
Beregningsværktøj	Interface version 2.6. Uploaded: 29.10.2014. FarmN version: 4.0 – Beregningsmotor: 2.2

Indholdsfortegnelse

1.	<u>INDLEDNING</u>	<u>5</u>
2	<u>AFGØRELSE: § 12 MILJØGODKENDELSE</u>	<u>6</u>
3	<u>VILKÅR FOR GODKENDELSE.....</u>	<u>6</u>
3.1	DYREHOLD	6
3.2	MANAGEMENT	6
3.3	ENERGI- OG VANDFORBRUG	7
3.4	LUGT.....	7
3.5	STØJ	7
3.6	FOREBYGGELSE OG BEKÆMPELSE AF FLUER OG ROTTER	8
3.7	TRANSPORT	8
3.8	SPILDEVAND (RETVAND)	8
3.9	AMMONIAKTAB OG PÅVIRKNING	8
3.10	BEREDSKABSPLAN	9
3.11	AREALERNE.....	9
3.12	AFTALEAREALER.....	9
3.13	EGENKONTROL.....	9
3.14	OPHØR AF DRIFT.....	10
4.	<u>OFFENTLIGGØRELSE.....</u>	<u>10</u>
5.	<u>KLAGEVEJLEDNING</u>	<u>10</u>
6.	<u>BILAG.....</u>	<u>11</u>
7.	<u>MEDDELELSE OM AFGØRELSE SENDES TIL.....</u>	<u>12</u>
8.	<u>MILJØVURDERING AF ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE.....</u>	<u>13</u>
8.1	FORMÅL	13
8.2	EJER- OG DRIFTSFORHOLD.....	13
8.3	DYREHOLD OG MANAGEMENT	14
8.4	LOKALISERING	16
8.4.1	FASTE AFSTANDSKRAV	16
8.4.2	LANDSKAB OG PLANFORHOLD.....	18
8.5	ENERGI OG VANDFORBRUG	18
8.6	GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG	19
8.6.1	LUGT.....	20
8.6.2	STØJ.....	20

8.6.3	LYS	20
8.6.4	FLUER OG SKADEDYR.....	21
8.6.5	STØV	21
8.6.6	TRANSPORT	21
8.7	FORURENING FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	22
8.7.1	SPILDEVAND (RESTVAND)	22
8.7.2	HUSDYRGØDNING OG FODER	22
8.7.3	AFFALD OG MILJØFARLIGE STOFFER	25
8.7.4	AMMONIAKTAB - GENERELT	25
8.7.5	AMMONIAKPÅVIRKNING AF NATUR	27
8.8	AREALERNE.....	30
8.8.1	NITRAT (OVERFLADEVAND)	32
8.8.2	NITRAT (GRUNDEVAND).....	34
8.8.3	FOSFOR	34
8.8.4	AMMONIAK FRA UDBRINGNING.....	35
8.8.5	GENER FRA UDBRINGNING.....	36
8.8.6	AFTALEAREALER	36
8.9	OPHØR.....	37
8.10	BEREDSKABSPLAN	38
8.11	SAMMENFATNING.....	38
8.12	OFFENTLIGHED/NABOORIENTERING.....	38

1. Indledning

Arne Jørgensen, Odensevej 46, 5690 Tommerup har ansøgt om miljøgodkendelse til udvidelse af dyreholdet fra 251,6 dyreenheder (DE) til 398,5 DE. Dyreholdet består af malkekvæg med tilhørende opdræt. Ansøgningen er første gang indsendt til Assens Kommune den 16. april 2014 via det elektroniske ansøgningsystem husdyrgodkendelse.dk.

I 2006 gav det tidligere Tommerup Kommune en lokaliseringsgodkendelse til ejendommen Odensevej 46. Lokaliseringsgodkendelsen var til et kvæghold på 170 stk. malkekvæg (jersey) og 170 stk. opdræt svarende den gang til i alt 213,3 DE. Det er denne produktion, der er udgangspunktet for denne ansøgning.

Der søges om en udvidelse til 260 jerseykøer (9.200 kg EKM), 260 kvier (0-25 mdr.) og 4 får, svarende til i alt 398,5 DE, i eksisterende staldanlæg og tilbygninger til dette.

Miljøgodkendelsen omfatter alene Odensevej 46, 5690 Tommerup, hvor det ansøgte dyrehold opstaldes. Desuden omfatter miljøgodkendelsen alle 195,4 ha ejet og forpagtet landbrugsjord knyttet til CVR nr. 1719 9233, samt 45,5 ha aftalearealer, i alt et udspretningsareal på 240,9 ha. Størstedelen af husdyrgødningen vil blive afsat på egne og forpagtede arealer, mens husdyrgødning svarende til 53,8 DE skal afsættes uden for bedriften.

Udvidelsen af dyreholdet er omfattet af § 12, stk. 2 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹ (husdyrgodkendelsesloven).

Det er oplysningerne og beskrivelsen i ansøgningen og vurderingen, der er beskrevet i den efterfølgende redegørelse, som danner grundlaget for meddelelse af miljøgodkendelsen.

Assens Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse til den ansøgte udvidelse af dyreholdet i henhold til de gældende regler i husdyrgodkendelsesloven med tilhørende bekendtgørelser og vejledninger fra Miljøstyrelsen.

Godkendelsen indeholder en række konkrete individuelle vilkår for landbrugets indretning og drift. Vilkårene skal medvirke til at sikre:

- at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen
- at kravet om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager overholdes
- at yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes
- at nedsætte risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen.

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer.

2 Afgørelse: § 12 miljøgodkendelse

Assens Kommune godkender hermed en årlig produktion bestående af 260 stk. jersey malkekøer, 260 kvier (0 – 25 mdr.) og 4 får, i alt svarende til 398,5 DE og tilhørende arealer på landbrugsejendommen matr. nr. 2b Verving Præstegård, Verving, beliggende Odensevej 46, 5690 Tommerup. Udvidelsen skal ske i eksisterende staldanlæg og i tilbygninger til dette.

Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at gældende regler på området og nedenstående vilkår overholdes. Godkendelsen omfatter hele virksomheden med de aktiviteter der hører ind under CVR nr. 1717 9233.

Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 2 år fra dato, jf. husdyrbrugslovens § 33, stk. 1. Derefter gives yderligere 3 år til at fuldende udvidelsen af dyreholdet til den ansøgte produktion på 398,5 dyreenheder, jf. § 33, stk. 2.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til bestemmelserne i § 12, stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og lovebekendtgørelse nr. 879 af 26. juni 2010 om miljøbeskyttelse med senere ændringer.

Miljøgodkendelsen skal, jf. § 40 i bekendtgørelse nr. 1283 af 8. december 2014 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år fra tidspunktet for meddelelse af godkendelsen. Proceduren for revurdering igangsættes af Assens Kommune.

Forudsætningerne for godkendelsen findes i den fremsendte ansøgning gennem husdyrgodkendelse.dk med skemanummer 62218 og tilhørende bilag. Godkendelsen meddeles med følgende vilkår:

3 Vilkår for godkendelse

3.1 Dyrehold

- 3.1.1 Kvægbruget tillades drevet med et dyrehold på maksimalt en årsproduktion af 260 stk. jersey malkekøer (9.200 kg EKM), 260 stk. kvier (0 – 25 mdr.) og 4 får svarende til 398,5 DE.
- 3.1.2 Den godkendte husdyrproduktion skal fordeles jævnt over hele året, dog med mulighed for variation inden for de enkelte dyregrupper på højst 10 %, så længe det maksimale antal DE ikke overstiger 398,5 DE.

3.2 Management

- 3.2.1 Landbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 3.2.2 Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

- 3.2.3 Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at lejer holdes tørre og at staldene holdes rene.
- 3.2.4 Drikkevandssystemet skal vedligeholdes således, at unødigt vandspild undgås.

3.3 Energi- og vandforbrug

- 3.3.1 Der skal foretages en årlig samlet opgørelse af forbruget af el. I ansøgningen er opgivet et årligt forbrug på 220.000 kWh.
- 3.3.2 Der skal foretages en årlig opgørelse af det vandforbrug, der medgår direkte til husdyrproduktionen såsom dyrenes drikkevand og vask af stald. I ansøgningen er opgivet et årligt forbrug på 9.400 m³.
- 3.3.3 Anlæg, der er særligt energiforbrugende, f.eks. foderanlæg, malkebotter, mælkekøletanke, kompressorer m.m. skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.

3.4 Lugt

- 3.4.1 Mindst 25 stk. goldkøer og alle kvier skal være udegående døgnet rundt i mindst 5 måneder om året for at overholde lugtgenekriteriet til byzone.

3.5 Støj

- 3.5.1 Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, herunder fra stalden og gyllebeholderen, må i intet punkt – målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen – overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer dB(A).

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Lørdag kl. 14-18 (4 timer)		
	Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)		
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.
- 3.5.2 Hvis kommunen finder det nødvendigt, skal ejer for egen regning lade udføre støjmålinger og/eller – beregninger af støjen fra husdyrbruget for at dokumentere, at støjgrænserne i vilkår 3.5.1 er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan der højst pålægges ejer at få foretaget én støjmåling og eller –beregning om året. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som ”Miljømåling – ekstern støj” af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. Nr. 6/1987 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningen skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold – eller efter anden aftale med kommunen.

3.6 Forebyggelse og bekæmpelse af fluer og rotter

Skal ske efter de nyeste anbefalinger fra Statens Skadedyrlaboratorie.

3.7 Transport

- 3.7.1 Transport af husdyrgødning gennem Verninge by må ikke ske på lørdage, søn- og helligdage.

3.8 Spildevand (restvand)

- 3.8.1 Tagvandet ledes via drænrør til nedsivning nord for ejendommen og inden opførsel af ny stald, samt tilbygninger, skal kommunen give tilladelse til fortsat at anvende denne løsning. Der skal redegøres for grundvandsspejl og jordens nedsivningsevne skal testes inden 1. maj 2015 eller senest før byggeriet går i gang.
- 3.8.2 Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og anvendes i henhold til reglerne for husdyrgødning.
- 3.8.3 Vask af maskiner og redskaber uden gødningsrester skal ske på fast vaskeplads. Vaskevandet kan, mod særskilt tilladelse, udledes til dræn (kontakt kommunen). Dog skal vandet forinden udløbet gennemgå rensning i et veldimensioneret sandfang og en godkendt olie-/benzinudskiller.
- 3.8.4 Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester og pesticidrester skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder. Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.
- 3.8.5 Nordvest for staldanlægget skal der etableres et anlæg til udsprinkling af ensilagesaft og restvand. Opsamlingsbrønden skal kobles sammen med gyllebeholderne for, at få bufferkapacitet.
- 3.8.6 Udbringning af ensilagesaft og restvand må ikke give anledning til unødige gener.
- 3.8.7 Udbringning af ensilagesaft og restvand må ikke udbringes på en måde og på sådanne arealer, at der er fare for afstrømning til vandløb, herunder dræn, søer over 100 m² og kystvande.
- 3.8.8 Udbringning af ensilagesaft og restvand på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord er ikke tilladt.
- 3.8.9 I perioden fra høst til 1. november må der ikke udbringes ensilagesaft, medmindre udbringningen sker på bevoksede arealer eller på arealer, hvor der er afgrøder den følgende vinter.
- 3.8.10 I perioden fra 15. november til 1. februar må der ikke udbringes ensilagesaft².

3.9 Ammoniaktab og påvirkning

- 3.9.1 I de nye stalde til malkekøer (bygning 1 og 2 – se situationsplan i bilag) skal der i gangarealet etableres faste, drænedede gulve med skraber. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1 % mod gulvmitte. Gulvet skal være udført med ajlefløb. Lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal i staldene. Der skal hver dag foretages skrabning hver anden time. I den periode, hvor malkekvæget er på græs, skal antallet af skrabninger re-

² Bekendtgørelse nr. 853 af 30. juni 2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv. Definition på ensilagesaft: Væske, der løber fra ensilage, herunder sukkerroeaaffald og lignende, under opbevaringen bortset fra væske, der betragtes som restvand. Definition på restvand: Mælkerumsvand samt vand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter og lignende fra almindelig landbrugsdrift. Restvand omfatter desuden fraktioner fra forarbejdningsanlæg med en tørstofprocent under 12 og et kvælstofindhold under 0,3 kg N/ton. Væske fra ensilagepladser med ikke-saftgivende ensilage og væske, der udelukkende er opsamlet fra ensilagepladsen senere end 1 måned fra ilægning af saftgivende ensilage, og vand fra vask af fjerkræstalder skal betragtes som restvand, hvis kvælstofindholdet er under 0,3 kg N/ton.

duceres i forhold til antallet af timer, hvor malkekvæget er på græs. Skraberne skal være forsynet med timer.

- 3.9.2 Enhver form for driftsstop af skraberen skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Logbog, servicefaktura eller lignende, der dokumenterer, at skraberen er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på kommunens forlangende.

3.10 Beredskabsplan

- 3.10.1 Ved driftsuheld, hvor der kan opstå risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen, tlf. 112 og efterfølgende straks at underrette tilsynsmyndigheden: Assens Kommune, Miljø og Natur tlf. 6474 7511 (i dagtimerne).
- 3.10.2 Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan, som oplyser, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at ”stoppe ulykken/uheldet” og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Planen skal indsendes til tilsynsmyndigheden senest 2 måneder efter meddelelsen af denne godkendelse.

3.11 Arealerne

- 3.11.1 Der må maksimalt udbringes husdyrgødning (kvæg) på ejendommens ejede og forpagtede arealer svarende til en gødningsproduktion på 332,2 DE/planår (1/8-31/7) og således, at der på ejendommens arealer ikke udbringes mere husdyrgødning/ha, end hvad der svarer til produktionen på 1,7 DE/ha. Der må derudover ikke tilføres ejendommens arealer kvælstof fra anden organisk gødning som f.eks. spildevandsslam, affald m.m.
- 3.11.2 Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber eller ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen.

3.12 Aftalearealer

- 3.12.1 Der må afsættes husdyrgødning til bedriften Møllebjerggård I/S, Lindebjergvej 11, 5690 Tommerup svarende til 20 – 63 DE. Husdyrgødningen må udbringes på arealerne vist på markkortet (se bilag).

3.13 Egenkontrol

- 3.13.1 Dokumentation i form af kvitteringer, mark-, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v. skal opbevares i

mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende. Disse oplysninger fremgår af gødningsregnskab og ansøgning om enkeltbetalingsordning.

3.14 Ophør af drift

- 3.14.1 Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, døde dyr, spildevand, foder mv.
- 3.14.2 Ejendommens bygninger skal rengøres.

4. Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen annonceres på Assens Kommunes høringsportal torsdag den 19. marts 2015.

5. Klagevejledning

Frist for at indgive klage § 79.

Du kan klage over afgørelsen inden for fire uger, fra du har modtaget dette brev. Det betyder at, klagefristen udløber **torsdag den 16. april 2015**.

Hvordan klager du?

Du skal sende din klage til Natur- og Miljøklagenævnets digitale selvbetjeningsløsning "Klageportalen". Klageportalen tilgås via borger.dk eller virk.dk, der er direkte link til disse steder via forsiden af nævnets hjemmeside nmkn.dk.

Klagegebyr

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. Du modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet, når nævnet har modtaget klagen fra Assens Kommune. Natur- og Miljøklagenævnet modtager ikke check eller kontanter. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk/vejledninger/gebyrvejledning.

Hvem kan klage? § 84-87

Adressaten for afgørelsen, enhver, som har en individuel, væsentlig interesse i sagen, offentlige myndigheder, lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen, samt landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har at beskytte natur og miljø eller varetager væsentlige rekreative interesser. Natur- og Miljøklagenævnet kan kræve dokumentation for foreningers og organisationers klageberettigelse.

Virkning af at der klages § 80-81

En klage over en godkendelse efter § 12 har ikke opsættende virkning, medmindre afgørelsen indeholder vilkår efter § 27, stk. 1, nr. 3 eller stk. 2. Det betyder, at godkendelsen kan udnyttes, inden klagen er afgjort. Udnyttelsen sker dog for egen regning og risiko, da Natur- og Miljøklagenævnet kan ændre afgørelsen.

Indbringelse for domstolene § 90

Du kan indbringe Natur- og Miljøklagenævnets afgørelser for domstolene. En sådan retssag skal være anlagt inden 6 måneder efter datoen for klagenævnets afgørelse. Uanset om du anlægger retssag, er du forpligtet til at rette dig efter Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme noget andet. Vejledning om klage til Natur- og Miljøklagenævnet finder du på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, http://www.nmkn.dk/Vejledninger/Til_borgere/Klagevejledning_Borgere_fra1august.htm

Trine Bonrud Helleskov
Miljømedarbejder, Agronom

6. Bilag

- Bilag 1: Ansøgningsskema fra husdyrgodkendelse.dk inkl. beregninger i fiktive
- Bilag 2: Ikke teknisk resumé
- Bilag 3: Situationsplan
- Bilag 4: Markkort
- Bilag 5: Organisk gødning - produktion
- Bilag 6: BAT emissionsniveau
- Bilag 7: BAT Kvæg
- Bilag 8: Beregning af ammoniakdeposition i naturpunkter
- Bilag 9: Kort over transportveje

7. Meddelelse om afgørelse sendes til

Navn el. organistaion	Adresse	Postnummer	Andet/e-mail
Kim Støttrup Pedersen	Odensevej 40	5690 Tommerup	
Niels Peder Kristiansen	Stadionallé 1	8680 Ry	(ejer Odensevej 42)
Anne Margrethe Fredslund	Baldersvænget 5	5700 Svendborg	(ejer Odensevej 42)
Joan Christina Rasmussen	Odensevej 48	5690 Tommerup	
Janni & Klaus Malmos Nørgaard	Odensevej 57	5690 Tommerup	
Danni Aagaard Tofte Nielsen	Odensevej 59	5690 Tommerup	
Ole Baaring Madsen	Teglhøjen 10	5690 Tommerup	(ejer Byghøjvej 1)
Vagn Rasmussen	Lindebjergvej 6	5690 Tommerup	Medejer og gødningsmodtager Lindebjergvej 11
Samuel Rasmussen	Lindebjergvej 11	5690 Tommerup	Medejer og gødningsmodtager Lindebjergvej 11
Embedslægen Region Syddanmark	Sorsigvej 35	6760 Ribe	syd@sst.dk
Danmarks Naturfredningsforening	Masnedøgade 20	2100 Kbh. Ø	dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité			toni.reese@get2net.dk dnassens-sager@dn.dk
Friluftsrådet			syd-fyn@friluftsradet.dk
Det økologiske Råd	Blegdamsvej 4B	2200 Kbh. N	husdyr@ecocouncil.dk
Naturstyrelsen			nst@nst.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund			post@ sportsfiskerforbundet.dk frodethorhauge@stofanet.dk
Danmarks Fiskeriforening	Nordensvej 3	7000 Fredericia	mail@dkfisk.dk
Dansk Ornitologisk Forening			natur@dof.dk assens@dof.dk
Odense Bys Museer	Overgade 48	5000 Odense C	museum@odense.dk

8. Miljøvurdering af ansøgning om miljøgodkendelse

8.1 Formål

I det følgende skal det vurderes, om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på landbrugsejendommen Veringelund, beliggende Odensevej 46, 5690 Tommerup opfylder kravene gældende for følgende forhold angivet i nedenstående liste jf. godkendelsesloven og vejledning fra Miljøstyrelsen om miljøgodkendelse af husdyrbrug:

- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik
- Beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som international naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart overfor næringsstoffer
- Begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, flue-, og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- Hensynet til de landskabelige værdier

Det skal vurderes om husdyrbruget, efter gennemførelse af den ansøgte udvidelse, lever op til de i loven fastsatte beskyttelsesniveauer for blandt andet ammoniak, lugt, fosfor og nitrat.

Vurderingsgrundlaget er oplysningerne afgivet ved indsendelse af det elektroniske ansøgningskema via husdyrgodkendelse.dk, som kommunen modtog første gang den 16. april 2014 og sidste gang den 12. januar 2015 version 3.

Bestemmelserne til vurdering af ansøgningen er fastsat i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med tilhørende bekendtgørelser og vejledninger, herunder regler fastsat i habitatdirektivet. Husdyrbruget er omfattet af bestemmelserne i lovens § 12, stk. 2 idet der er søgt om godkendelse for mere end 250 DE.

I forbindelse med miljøvurderingen skal det ligeledes afgøres, hvorvidt det er nødvendigt at fastsætte konkrete individuelle vilkår, dels til sikring af at oplysningerne i ansøgningen fastholdes og dels til sikring af, at landbruget kan drives uden at medføre større forurening og gener end forventeligt, og som kan accepteres inden for rammerne af den gældende lovgivning.

8.2 Ejer- og driftsforhold

Ansøger er Arne Jørgensen, Odensevej 46, 5690 Tommerup.

Ifølge oplysninger fra CVR (Centrale Virksomheds Register) driver Arne Jørgensen landbruget som en enkeltmandsvirksomhed. Startdato for virksomheden står til at være den 15. august 1993. Adresse for CVR nr. 1717 9233 er registret som: Odensevej 46, Veringe, 5690 Tommerup. Hovedbranchen er noteret med kode 14100 Avl af malkekvæg.

I ansøgningen er det oplyst, at Arne Jørgensen er driftsansvarlig og kontaktperson i forhold til miljøgodkendelsen.

8.3 Dyrehold og management

Der er søgt om ændring og udvidelse fra et tilladt dyrehold bestående af en årsproduktion på 170 stk. jersey malkekøer og 170 stk. årsopdræt svarende til 251,6 dyreenheder (DE) til en årsproduktion bestående af 260 jersey malkekøer, 260 kvier (0 – 25 mdr.) og 4 får svarende til 398,5 DE.

Figur 1: Anlægsoversigt Odensevej 46, 5690 Tommerup (Verningelund)

I nudrift holdes 170 jersey malkekøer primært i sengestald med fast gulv og 170 kvier (0 – 25 mdr.) på dybstrøelse.

I ansøgt drift vil malkekøerne fortsat primært blive holdt i sengestald med fast gulv, men der opføres en tilbygning til 55 malkekøer i sengestald med fast drænet gulv. Det resterende dyrehold går på dybstrøelse.

Både i nudrift og i ansøgt drift afgræsser køerne primært minimum 5 måneder årligt og kvier (4 – 25 mdr.) minimum 2 måneder årligt.

Den ansøgte udvidelse skal ske ved egen avl af malkekøer, og ansøger har derfor søgt om en længere udnyttelsesfrist for godkendelsen end de normale 2 år. Natur- og Miljøklagenævnet har i juli 2014 afgjort, at udnyttelsen af godkendelsen skal ske inden for 2 år, men der kan gives 3 år yderligere til at fuldende udvidelsen af produktionen. Assens Kommune har derfor i afgørelsen givet mulighed for dette.

Gødning i både nudrift og ansøgt drift er gylle og dybstrøelse. Gyllen opbevares i gyllebeholder, mens dybstrøelsesgødningen bliver lagt i markstak. Strøelsen fra småkalvene bliver i ansøgt drift lagt på møddingsplads, så det kan kompostere inden udlægning i markstak.

Den flydende husdyrgødning fra ansøgt drift skal opbevares i de to gyllebeholdere på ejendommen, samt en gyllebeholder på Fuglekildevej 31, 5690 Tommerup, som i alt har en kapacitet på 4.300 m³ gylle.

Husdyrgødningen bortskaffes ved udspredning på egne og forpagtede arealer. I alt er der i ansøgningen oplyst, at der er rådighed over 193,8 ha landbrugsjord, hvor der udbringes 332,2 DE husdyrgødning svarende til 1,7 DE/ha. De resterende 66,3 DE husdyrgødning afsættes således:

- 12,5 DE til afgræsningsarealer uden for udspretningsarealet,
- 20 DE til aftalearealer på 45 ha hos Møllebjerggård I/S, Lindebjergvej 11, 5690 Tommerup
- 33,8 DE skal afsættes uden for bedriften og afsættes husdyrgødningen til 3. mandsarealer, skal arealerne vurderes af Assens Kommune og evt. miljøgodkendes efter § 16 i godkendelsesloven.

Ifølge ansøgningen kan Møllebjerggård I/S modtage mellem 20 og 63 DE husdyrgødning.

BAT - management

I ansøgningen er følgende oplyst:

- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi og indkøbt foder
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der skal opstå uhygiejniske forhold.
- Opbevaring i plansiloer minimerer forbruget af plast i forhold til opbevaring i markstakke, derved mindskes affaldsproduktionen.
- Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt er fokus på hvilke staldsystemer, der er bedst anvendelig i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- Driften af mælkeproduktionen efterlever Kvalitetsprogrammet Arlagården. Hovedpunkterne i Kvalitetsprogrammet er: Mælkens sammensætning, Fødevaresikkerhed, Dyrevelfærd og Miljøhensyn. Miljøhensyn indebærer bl.a. affaldshåndtering, opbevaring af døde dyr, opbevaring og anvendelse af kemikalier, samt den generelle orden på bedriften. Kvalitetsprogrammet kontrolleres hvert 3. år.

Der stræbes efter at leve op til målene om godt landsmandsskab. Dette betyder bl.a.:

- At hjælpestoffer som gødning, medicin og energi bruges under hensyntagen til miljø og sundhed.

- At brugen af næringsstoffer, optimeres på ejendomsniveau under hensyntagen til afgrødernes behov og det økonomiske afkast.
- At der er fokus på at nye stald og produktionssystemer indrettes så lugt og fordampning af ammoniak begrænses udefra de tekniske og økonomiske muligheder og under hensyntagen til dyrenes fysiologiske og adfærdsmæssige behov.

Assens Kommune vurderer at det ansøgte lever op til BAT kravene for management med det oplyste.

8.4 *Lokalisering*

8.4.1 Faste afstandskrav

Hele husdyrbrugets staldanlæg er beliggende i landzone, og det gør størstedelen af udspretningsarealer også bortset fra to marker (nr. 5-0 (1,09 ha) og nr. 6-1 (0,6 ha)), der ligger i byzone (Verninge). Staldanlægget ligger lige uden for byzonen i den nordøstlige ende af Verninge (syd for Tommerup). Korteste afstand fra staldanlæg til byzone i Verninge er ca. 100 meter. Nærmeste område i nærheden af staldanlægget, som er udpeget i Kommuneplanen er Erhvervsområde, Odensevej ca. 100 meter syd for staldanlægget som har plannummer 3.2.E.10. Erhvervsområde, Odensevej er udpeget til at være et erhvervsområde, hvor nuværende zonestatus er byzone, og fremtidig zonestatus også er byzone.

Afstandskravet på 50 meter ifølge § 6, stk. 3 til byzone, sommerhusområder og lokalplaner er dermed overholdt.

Figur 2: Nærmeste naboer til Verningelund (Odensevej 46, 5690 Tommerup).

Den nærmeste nabo til Verningelund ligger lige vest for staldanlægget. Korteste afstand fra stald- og gødningsanlæg til nærmeste nabo (Odensevej 48) er ca. 130 meter. I Den Offentlige InformationsServer (OIS) står der, at ejendommen benyttes til beboelse, og den er dermed nærmeste enkelt bolig.

Inden for en afstand af 300 meter ligger syv naboer i sydvestlig retning (den nordøstlige del af Vervinge) for Verningelund. Korteste afstand fra stald- og gødningsanlæg til en af disse beboelser (Odensevej 59) er ca. 185 meter. Ifølge OIS er kun de to af ejendommene beboelsesejendomme (Odensevej 55 og 57). Odensevej 59 er registreret som et landbrug, og de resterende ejendommen er en blanding af ”beboelse- og forretningsejendom” og ”fabrik og lager”.

Afstandskravet på 50 meter i § 6, stk. 4 til nabobeboelse er dermed overholdt. Derudover kan der ikke konstateres samlet bebyggelse inden for 200 meter af staldanlægget.

Naboejendomme, der enten ejes af ansøger, eller er registreret med landbrugspligt, medtages ikke, når der skal foretages lugtvurdering jf. reglerne om det generelle beskyttelsesniveau.

8.4.2 Landskab og planforhold

Assens Kommune vurderer, at tilbygning på kostald til malkekøer og ny bygning af ungdyrstald til kvier mv. på Veringelund (Odensevej 46, 5690 Tommerup) er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbruget. Strukturudviklingen i Danmark går mod større og færre landbrug. I tråd med dette ønskes produktionen på Veringelund udvidet, og til det skal der bruges en større kostald, ny ungdyrstald, flere kalvehygget mv, som opføres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse.

Alle de lovpligtige afstandskrav i reglerne om bygge- og beskyttelseslinjer er overholdt med det ansøgte byggeri. Derudover er byggeriet heller ikke i strid med Kommuneplan 2009 for Assens Kommune. Ud fra dette kan Assens Kommune ifølge Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug miljømæssigt set godkende byggeriet.

I Miljøstyrelsens vejledning står der i øvrigt: *"Hvis bygningen skal opføres uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer (også kaldet "fritliggende"), eller bygningen er af industriel karakter eller udgør et fællesanlæg for flere ejendomme, er udgangspunktet, at bygningen ikke kan godkendes uden videre. I så fald skal du tage nærmere stilling til, om den valgte placering af bygningen er forenelig med de landskabelige hensyn på stedet, og der kan stilles vilkår om skærmende beplantning og farve- og materialevalg for byggeriet."* Ligeledes står der i vejledningen, at det efter Miljøstyrelsens vurdering betragtes som byggeri i tilknytning til det eksisterende bebyggelsesareal, når der højst er 20 meter mellem den nye bygning og det eksisterende. På Veringelund er der under 20 meter fra det eksisterende staldanlæg og den planlagte opførelse af tilbygning og nybygning. Dermed er det ifølge vejledningen fra Miljøstyrelsen ikke aktuelt at foretage yderligere vurdering af de landskabelige hensyn medmindre landskabelige hensyn taler afgørende derimod, og det er der ikke i denne sag.

Assens Kommune vurderer på dette grundlag, at der ikke skal stilles vilkår om yderligere beplantning eller udbedring af læhegn.

8.5 Energi og vandforbrug

Energiforbruget er i ansøgningen opgivet til at være el og dieselolie. Elforbruget stiger med det ansøgte ca. 78.000 kWh til 220.000 kWh, mens forbruget af dieselolie stiger med 8.000 l til 32.000 l.

BAT – energi

Ansøger har opgivet følgende i forhold til energiforbruget:

- Vakuumpumperne til malkebotterne er frekvensstyret, hvilket reducerer både energiforbruget og støj niveauer.
- Til nedkøling af mælken løber mælken gennem en pladekøler, hvorved mælken nedkøles med vand og energiforbruget til køling af mælken reduceres betydeligt.
- Mælkekøleanlægget kontrolleres en gang om året af et autoriseret kølefirma, hvorved, eventuelle finindstillinger foretages, dette kan give store energibesparelser.

- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandede anlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.
- Staldene er med naturlig ventilation, og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der anvendes ikke energi til opvarmning i stalde.
- Der er installeret varmegenindvinding i forbindelse med mælkenedkøling. Varmen anvendes til opvarmning af stuehus og kontor i stald, samt brugsvand.

Assens Kommune vurderer, at de angivne energibesparende foranstaltninger er fyldestgørende, og at kravet til BAT er opfyldt.

Vandforbruget er i ansøgningen opgivet til at være på 9.400 m³ i ansøgt drift fordelt på drikkevandsspild: 110 m³, rengøring af malkeanlæg: 1.200 m³, vask af maskiner: 20 m³ og drikkevand til dyrene: 8.070 m³. I alt en stigning på ca. 2.600 m³ i forhold til nudrift, hvilket primært skyldes en stigning i forbruget af drikkevand til dyrene.

BAT – vand

Ansøger har opgivet følgende i forhold til vandforbruget:

- Evt. lægkager i vandsystemerne identificeres og repareres hurtigst muligt.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Til kvæg anvendes drikkekar, som er udformet og placeret, så unødigt vandspild undgås.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes stalde, for at mindske forbruget af vaskevand. Til rengøring anvendes højtryksrensere.
- Da dyrene er på græs i sommerhalvåret er der ”naturlig” drikkevand til dyrene, hvor der ikke forekommer unødigt spild mv.
- Der anvendes vand til køling af mælken via pladekøler. Vandet genanvendes til drikkevand til dyrene.

I nudrift er vandforbruget pr. dyr 0,050 m³ og i ansøgt drift 0,055 m³, og der er dermed stort set ingen forskel.

Assens Kommune vurderer, at de angivne vandbesparende foranstaltninger er fyldestgørende, og at kravet til BAT er opfyldt.

8.6 Gener fra husdyrbrugets anlæg

Stald- og gødningsanlæg på husdyrbrug kan give anledning til gener inden for følgende områder:

- lugt
- støj
- lys
- fluer og skadedyr
- støv
- transport

8.6.1 Lugt

Staldanlæg og husdyrproduktion giver anledning til udsendelse af lugt. Emissionens størrelse er afhængig af, hvor mange og hvilke dyr der er på stald. Der er fastsat en tålegrænse for lugt afhængig af, om der er tale om byzone, samlet bebyggelse eller enkelt bolig i det åbne land.

I den ordinære ansøgning med skema nr. 62218 med det fulde ansøgte dyrehold er genekriteriet til byzone ikke overholdt. I det dyreholdet er et økologisk kvæghold, skal dyrene være udegående en del af året, og ifølge miljøstyrelsens wiki vejledning (november 2014) gælder følgende: *Ammekøer, får, kvier, geder, småkalve, tyrekalve og ungtyre, der er udegående i 5 eller flere måneder af året, medregnes ikke i lugtberegningen, der foretages i det elektroniske ansøgningssystem. Sådanne dyr skal heller ikke medregnes, hvis ansøger anvender en konkret OML-beregning. Dette skyldes, at lugtproblemer næsten udelukkende er problematisk i perioden 1/5 til 1/10, hvorfor dyr af de nævnte dyretyper, der er udegående i denne periode, ikke skal medregnes ved en lugtberegning.*

Ansøger har oplyst at, udover kvierne, er også 30 køer (goldkøer) på græs hele døgnet i mindst 5 måneder, men de indgår stadig i lugtberegningen i det elektroniske ansøgningssystem, hvilket kvierne jf. ovenstående ikke gør. Derfor har ansøgers konsulent i samråd med Assens Kommune lavet et fiktivt ansøgningsskema (nr. 63851), hvor 25 køer er trukket ud af ansøgningen for at vise, at lugtgenekriteriet til byzone er overholdt. Det er Assens Kommunes vurdering, at de 25 – 30 goldkøer, der går på græs døgnet rundt i mindst 5 måneder, kan sidestilles med kvierne mht. ikke at indgå i lugtberegningerne jf. ovenstående.

Det er derfor Assens Kommunes vurdering, at dyreholdet ikke vil give anledning til generende staldlugt hos omboende. En af forudsætningerne er dog, at der til stædighed holdes en høj staldhygiejne.

Assens Kommune stiller vilkår om, at goldkøer og kvier skal være udegående døgnet rundt i mindst 5 måneder om året for at fastholde grundlaget for lugtberegningen i ansøgningen.

8.6.2 Støj

Støjklender fra bedriften er støj ved indblæsning af foder i kraftsilos, blanding af foder i fuldfodervogn, kompressor til malkerobotter og trafikstøj i forbindelse med transporter.

Assens Kommune vurderer, at støjniveauet fra ejendommen stort set vil være uændret med det ansøgte i forhold til nudrift, og at ingen af støjklenderne vil overskride de vejledende støjgrænser, som fastholdes med et generelt støjvilkår.

8.6.3 Lys

Om natten er der vågelys i staldene af hensyn til sikker ko-trafik (sommer ca. kl. 23 – 06 og vinteren ca. kl. 20 – 06). I kviestaldene er der lys efter behov. Der er ingen projektører til belysning på ejendommen.

Nærmeste nabo på Odensevej 48 har kviestaldene tættest på, og vil derfor ikke blive generet om natten af vågelyset fra kostalden. Derudover er der også afskærmende beplantning både rundt om Odensevej 48, men også på Verningelund. Ellers er der ikke andre naboer, der umiddelbart vil blive generet af lys fra ejendommen pga. beplantning, vej og afstand.

Assens Kommune vurderer, at lys fra ejendommens staldanlæg ikke vil give anledning til væsentlige lysgener for omboende, og stiller derfor ikke vilkår til dette.

8.6.4 Fluer og skadedyr

Der foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus på ejendommen. Alle udendørsarealerne samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og renholdt.

Til bekæmpelse af fluer bruges snytlehvepse, og der er også høns på ejendommen til at tage fluelaver i kanten af dybstrøelsen. Dybstrøelsen tømmes ud i sommerhalvåret, og kalvhytterne muges ud ca. 1 gang ugentlig.

Til bekæmpelse af rotter bruges Fyn's skadedyrsservice, som kommer 4 gange årligt og udlægger rottegift i kasser. De tilkaldes også efter behov. På ejendommen er desuden både hunde og katte, der fanger mus og rotter.

Assens Kommune vurderer at dette, og ved at følge de seneste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium om bekæmpelse af fluer og rotter, vil være tilstrækkeligt til at imødegå gener fra fluer og rotter. Det juridiske ansvar for rottebekæmpelse påhviler altid den ansvarlige for driften af ejendommen.

8.6.5 Støv

Støvgener fra ejendomme kan forekomme ved snitning af halm, valsning af korn, aflæsning af råvarer og transporter på jordveje. Det kun transporter på jordveje, der kan give anledning til støvgener hos omboende, da alt andet foregår indendørs. Især ved tørre somre vil der være støv ved kørsel på jordvejene.

Assens Kommune vurderer, at da den nærmeste nabo ligger over 100 meter fra ejendommen, vil de ikke blive generet af støv fra ejendommen.

8.6.6 Transport

Der er i ansøgningen redegjort for transport, som primært er transport til og fra ejendommen med mælk, husdyrgødning, dyr, foder, halm m.m. Antallet af transporter stiger samlet set med 74 stk. fra 1.226 til 1.300 om året. Transport af levende dyr falder, da alle kvier nu vil blive opstaldet på ejendommen. Derudover stiger transporterne med gylle og mælk ikke nær så meget, da mængderne blot vil være større pr. transport end i nudrift.

I bilaget ses et kort over transportvejene, og der går også transport af gylle mv. gennem Verninge By, som er en byzone. Assens Kommune stiller et vilkår om, at transport af husdyrgødning gennem Verninge By ikke må ske på lørdage, søn- og helligdage af hensyn til gener herfra – lugt, støj og evt. støv.

8.7 Forurening fra husdyrbrugets anlæg

Stald- og gødningsanlæg på husdyrbrug kan give anledning til forurening inden for følgende områder:

- spildevand
- husdyrgødning og foder
- affald og miljøfarlige stoffer
- ammoniaktab - generelt
- ammoniakpåvirkning af natur

8.7.1 Spildevand (restvand)

Spildevand til gyllebeholder

Vask af maskiner vil i ansøgt drift ske på møddingspladsen, som får afløb til gyllebeholderen (se bilag med kort over afløbsforhold).

Spildevand til kloak

Alt sanitært spildevand skal afledes til spildevandssystemet.

Udledning af tagvand og vand fra befæstede arealer

Alt tagvand ledes i et lukket rør ud til en sandpude og nedsiver i marken nord for staldanlægget, hvilket det også gør i nudrift. Assens Kommune kræver, at der bliver lavet en tilladelse til nedsivningsanlægget, og stiller derfor et vilkår om dette.

I ansøgt drift vil der blive lavet en ny plansilo og to nye befæstede arealer i forbindelse med plansiloerne – et i hver ende (se bilag kort over afløbsforhold). Restvandet fra de befæstede arealer, og plansiloerne, vil blive ledt i opsamlingsbrønde og videre til en pumpebrønd. Fra pumpebrønden bliver restvand ledt ud via et sprinklersystem på marken nordvest for staldanlægget. Ifølge ansøgningen vil gyllebeholderen blive brugt som buffer, og der er her regnet med to måneders regnvand svarende til ca. 208 m³. Landbrugets Byggeblad (109.09-05), udenomsfaciliteter, "Udsprinkling af ensilagesaft og restvand" er fulgt. Assens Kommune vurderer at denne løsning kan ske i henhold til reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, og stiller generelle vilkår til udbringningen for at undgå gener og forurening herfra.

8.7.2 Husdyrgødning og foder

Husdyrgødning

I ansøgningen er det oplyst, jf. Landbrugets Byggeblad nr. 95.03-03 (revideret 28.10.2009), at der i ansøgt drift vil blive produceret i alt 5.276 m³ gylle (inklusive vaskevand og vand fra møddingsplads) og 1.730 tons dybstrøelsesgødning.

Kravet er 9 måneders opbevaringskapacitet, hvilket bliver ca. 4.000 m³.

Gyllen skal opbevares i de to eksisterende gyllebeholdere på ejendommen, der til sammen har en kapacitet på 3.500 m³. Derudover rådes også over en gyllebeholder på Fuglekildevej 31, 5690 Tommerup med kapacitet til 800 m³. Tilsammen er der en opbevaringskapacitet på 4.300 m³.

Kravet om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet er derfor overholdt.

Assens Kommune vurderer, at der ikke skal stilles yderligere vilkår til opbevaringskapacitet.

Det er ligeledes Assens Kommunes vurdering, at håndteringen af husdyrgødning opfylder de generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Der er ansøgt om et § 12 husdyrbrug, og der skal derfor laves en egentlig beredskabsplan for håndtering af husdyrgødning mv. Assens Kommune stiller vilkår herom.

Gyllen suges op af gyllebeholderen og Assens Kommune vurderer derfor, at det ikke er nødvendigt at stille vilkår om et befæstet areal ved gyllebeholderne.

Den eneste nabo, der kan blive generet af håndteringen af foder- og ensilageoplæg på ejendommen, er Odensevej 48. Der er ca. 150 meter fra plansilo til huset på Odensevej 48, og rundt om huset er der afskærmende beplantning. Assens Kommune vurderer på dette grundlag, at pga. afstanden til nærmeste nabo og beplantning, giver oplagene og håndteringen af dem på Odensevej 46 ikke anledning til gener hos naboer.

BAT – husdyrgødning opbevaring og udbringning

Ansøger har oplyst følgende i forhold til opbevaring af husdyrgødning:

- Fast møg opbevares på møddingsplads med opsamling af vand til gylletanken. Dette minimerer udvaskningen af nitrat.
- Fast husdyrgødning og dybstrøelse uden daglig tilførsel overdækkes med kompostdug, presenning eller plastik, hvilket reducerer ammoniak emissionen.
- Dybstrøelse opbevares i markstak jf. reglerne for opbevaring (§ 8 i husdyrgødningsbekendtgørelsen).
- Flydende husdyrgødning opbevares i tætte gylletanke og udbringes på markerne ud fra afgrødens behov på den enkelte mark. Herved optimeres optagelsen af næringsstoffer og udvaskningen af nitrat samt udledningen af fosfor minimeres.
- Der etableres flydelag på gylletankene for at minimere ammoniak emission, flydelaget kontrolleres månedligt, og der føres logbog over kontrollen, så der er fokus på, at flydelaget lever op til kravene.
- Årligt efterses tæthed af overjordisk del og kabler på gyllebeholderne for intakt beskyttelse og eventuelle brud. Ved skader kontaktes leverandøren.
- Tanken tømmes ca. en gang årligt for indvendig inspektion. Inspektionen foretages stående uden for tanken.
- Årligt efterses inspektionsbrønd ved 2.000 m³ gyllebeholder, for om der er vand, der lugter, eller som ser ud til at være med gyllerester. Ved tegn på utætheder kontaktes leverandøren.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der er etableret flydelag senest efter 14 dage, forudsat der er gylle i tanken.

- Tankene er tilmeldt de lovpligtige eftersyn, hvilket betyder, at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret af autoriseret kontrollant for, om tanken opfylder krav til holdbarhed, tæthed og styrke.

Ansøger har oplyst følgende i forhold til udbringning af husdyrgødning:

- Flydende husdyrgødning udbringes ved slangeudlægning eller nedfældning. Disse udbringningsmetoder er blandt de bedste mht. at reducere ammoniak emissionen fra det udbragte husdyrgødning.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode og behov, hvilket medfører maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- I forbindelse med udbringning af husdyrgødning er der fokus på at overholde randzoner til grøfter og vandløb, hvorved risiko for tab af fosfor og nitrat mindskes.
- Efter udbringning af fast møg og dybstrøelse tilstræbes der nedpløjning af udbragt husdyrgødning hurtigst muligt.

Assens Kommune vurderer, at de angivne tiltag til opbevaring og udbringning af husdyrgødning på ejendommen er fyldestgørende, og at kravet til BAT er opfyldt.

Foder

Kvægbrug kan vælge, at reducere tildelingen af råprotein til malkekøer som virkemiddel til reduktion af ammoniakfordampning, og så skal der stilles vilkår hertil.

I denne sag er dette virkemiddel ikke blevet brugt, og derfor gælder standardforudsætningerne i husdyrgodkendelse.dk. Assens Kommune stiller på dette grundlag ikke vilkår til dette.

BAT – foder

Ansøger har oplyst følgende i forhold til fodringsstrategien:

- Ensilage opbevares i plansiloer med opsamling af vand, hvorved risikoen for forurening af det omkringliggende miljø mindskes. Endvidere reduceres foderspild og foderet holdes renere til fordel for dyrenes velfærd.
- Foderproduktionen og indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning
- Der tages analyser af grovfoder, og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.
- Der udarbejdes foderplaner i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvare undgås.

Assens Kommune vurderer, at de angivne tiltag til fodringsstrategi er fyldestgørende, og at kravet til BAT er opfyldt.

8.7.3 Affald og miljøfarlige stoffer

Ansøger har en aftale med firmaet Marius Pedersen, som afhenter plastfolie fra ensilageopbevaring og en container står fast på ejendommen til brandbart affald, som tømmes af firmaet. Alt andet affald som f.eks. lysstofrør, batterier mv. afleveres på den kommunale genbrugsplads.

Der opbevares ikke sprøjteudstyr eller kemikalier til dette, da driften er økologisk. Det eneste, der opbevares, er kemikalier til vask af malkebotter.

Spildolie opbevares i originale olietønder placeret på opsamlingskar, og afhentes ligeledes af Marius Pedersen.

Døde dyr placeres som vist på situationsplanen (se bilag) og afhentes af DAKA indenfor 24 timer. Indtil afhentning opbevares døde dyr under kadaverkap.

Assens Kommune vurderer på dette grundlag, at håndtering af affald, miljøfarlige stoffer, død dyr mv. følger de generelle regler på området og er miljømæssigt forsvarligt.

Ansøger skal på lige fod med andre erhvervsvirksomheder overholde de generelle regler for opbevaring og bortskaffelse af affald, herunder de fastsatte i krav i ”Erhvervsaffaldsregulativet for Assens Kommune”. Assens Kommune stiller ikke yderligere vilkår til dette.

8.7.4 Ammoniaktab - generelt

Da fyldestgørende ansøgning blev indsendt i 2014 er der et generelt krav om 30 % reduktion af ammoniaktab fra stald og lager målt i forhold til referencesystemet (bedste stald- og lagersystem) med normtal fra 2005/2006. Kravet gælder ved udvidelser, nyetableringer og ændringer af husdyrbrug over 75 DE.

I den elektroniske ansøgning fra husdyrgodkendelse.dk er der redegjort for overholdelse af det samlede krav om ammoniakreduktion på 30 % i forhold til referencesystemet. Reduktionen er beregnet således, at der udsendes ca. 44 kg N/år mindre, end det tilladte niveau efter gennemførelse af det generelle krav. Effekten skyldes primært indretning af sengestald med præfabrikeret drænet gulv, hvor der er etableret skrabning af spaltegulv i gangarealet – dette reducere ammoniakfordampningen med 25 %.

Efter reduktion vil den samlede ammoniakemission fra stald og lager jf. ansøgningen være 2.541 kg N/år. Dette er 26 kg N/år mindre end den beregnede emissionen fra produktionen i nudrift.

BAT – emissionsniveau og staldanlæg

Ansøger har oplyst følgende i forhold til emissionsniveau og staldanlæg:

Udregning af BAT emissionsniveau jf. Miljøstyrelsens ”Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)” (maj 2011):

Antal dyr og stald (Alle dyr er jersey)	Emissions- grænseværdi Uden korrektion (Kg NH ₃ -N/dyr)	Korrigeret emis- sions- grænseværdi Kg NH ₃ -N/dyr	Total Kg NH ₃ -N for dyregruppen
150 køer, eksisterende stald Sengestald m. fast gulv Afgræsning 2 mdr.	12,72**	På stald 10 mdr.: 12,72/12 mdr. x 10 mdr. = 10,60 kg N	1.590
55 køer, ny stald Sengestald m. fast drænet gulv (4% ammoniakfordamp- ning) Afgræsnings 2 mdr.	6,20*	På stald 10 mdr.: 6,20/12 mdr. x 10 mdr. = 5,17 kg N	284
25 køer, eksisterende stald Dybstrøelse hele arealet Afgræsning 2 mdr.	8,51*	På stald 10 mdr.: 8,51/12 mdr. x 10 mdr. = 7,09 kg N	177
30 køer, eksisterende stald Dybstrøelse hele arealet Afgræsning 5 mdr.	8,51*	På stald 7 mdr.: 8,51/12 mdr. x 7 mdr. = 4,96 kg N	148
45 kalve (0-4 mdr.) Dybstrøelse hele arealet	1,32**		60
95 kvier (4-25 mdr.), eksiste- rende stald Dybstrøelse hele arealet Afgræsning 5 mdr.	2,37*	Korrektion alder: N ab dyr = ((4+25) x 0,0576) + 1,46 = 3,13 2,37 x 3,13/3,25 = 2,28 På stald 7 mdr.: 2,28/12 mdr. x 7 mdr. = 1,33 kg N	126
120 kvier (4-25 mdr.), ny stald Dybstrøelse hele arealet Afgræsning 5 mdr.	2,62*	Korrektion alder: N ab dyr = ((4+25) x 0,0576) + 1,46 = 3,13 2,62 x 3,13/3,25 = 2,52 På stald 7 mdr.: 2,52/12 mdr. x 7 mdr. = 1,47 kg N	176
Total BAT emissionsniveau for projektet			2.561
Projektets reelle ammoniakemission			2.556

- Den nye stald til malkekøerne (bygn. 1 og 2) etableres med sengestald, drænet gulv og skrabere (ammoniakfordampning på 4 %). Staldsystemet betragtes som værende BAT for pågældende dyregruppe.

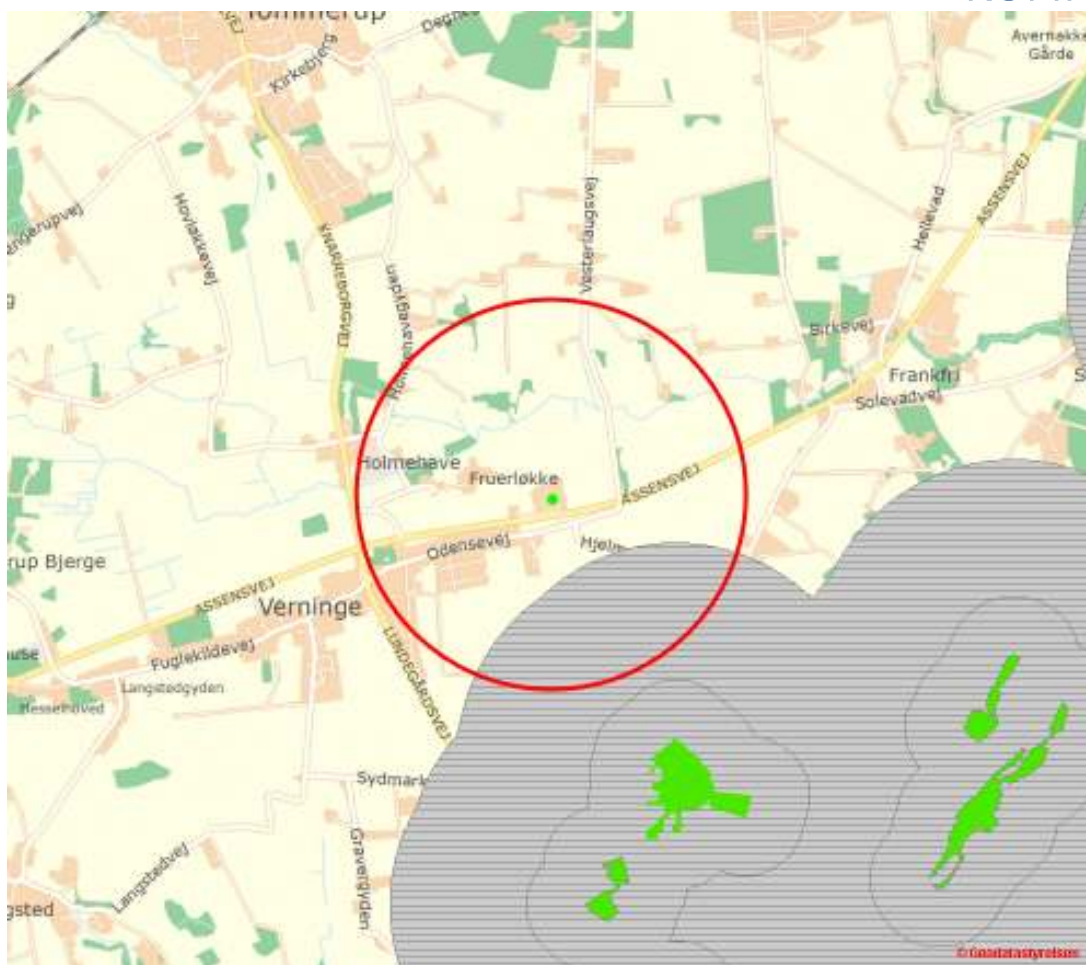
- Den nye stald til kvieopdræt (bygn. 3) opføres med dybstrøelse hele arealet. Ifølge miljøministeriets vejledende emissionsgrænseværdier for nye stalde med dybstrøelse til kvieopdræt er det BAT med kombineret dybstrøelse og gyllesystem.
- I den eksisterende stald med dybstrøelse hele arealet til kvier er det ifølge miljøministeriets vejledende emissionsgrænseværdier, BAT med dybstrøelse hele arealet og 100 % direkte udbragt husdyrgødning. Effekten af 100 % direkte udbragt husdyrgødning (dybstrøelse) er på ca. 7 kg N pr. år, hvorved omkostningen til ombygning af stalden, således at gødningen kan opbevares indtil den kan udbringes direkte, ikke vurderes at være proportional med miljøeffekten.
- I den eksisterende stald til køer med dybstrøelse er det BAT med dybstrøelse hele arealet. Den eksisterende stald med fast gulv i hele arealet og skrabere på gulvet er det ikke teknisk muligt at foretage tiltag til reduktion af ammoniakfordampningen.
- Etablering af teltoverdækning på gyllebeholder med kvæggylle er ifølge teknologibladerne ikke at betragte som BAT, og som følge af den økologiske drift med afgræsning og anvendelse af store mængder græsafrøder i vinterfodringen er det ikke muligt at foretage en korrektion af proteintildelingen til malkøkøerne.

Assens Kommune vurderer på dette grundlag, at det generelle ammoniakreduktionskrav og kravet til anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) er overholdt.

8.7.5 Ammoniakpåvirkning af natur

De opgivne oplysninger i ansøgningen om ruhed, kildehøjde og kumulation, der er anvendt til beregning af ammoniakdepositionen, er korrekte.

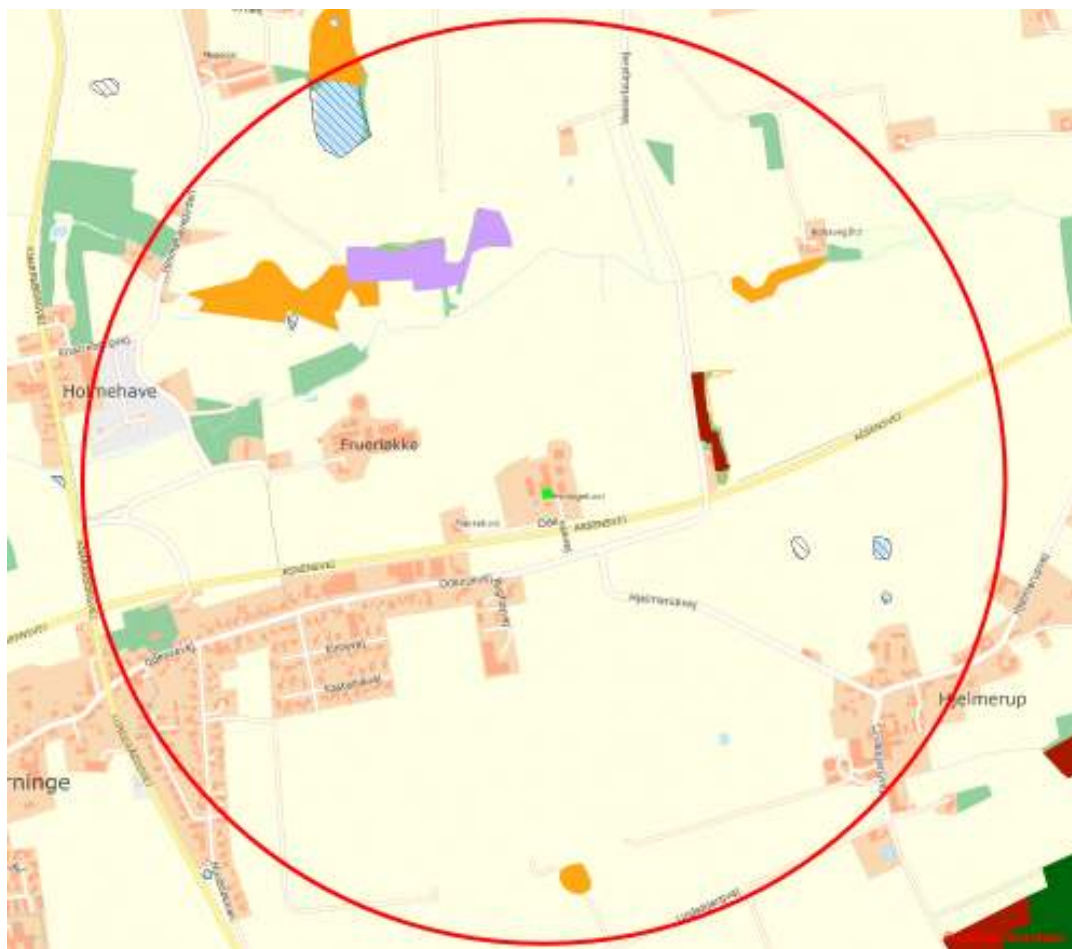
Ifølge Danmarks Miljøportal (arealinfo, november 2014) kortværk over registrerede naturarealer ligger der et naturområde, som er beskyttet efter husdyrlovens § 7, stk. 2 (kategori 2-natur), ca. 1,3 km syd for staldanlægget. Det beskyttede kategori 2-naturområde er en mose, Strejlebakke N (en del af det A-målsatte overdrev Strejlebakke), som er B-målsat (Kommuneplan 2009) med en tålegrænse på 15 – 20 kg N/ha pr. år (se figur 3).

Figur 3: Verningelunds placering i forhold til § 7 naturområder (her vist med de tidligere bufferzoner) – den røde cirkel angiver 1.000 meter grænsen fra staldanlægget.

Kravet til ammoniakdepositionen i kategori 2-natur er en max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år jf. bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk (se ansøgningsskema) sker der ingen merdeposition af ammoniak i mosen, og totaldepositionen er på 0 kg N/ha pr. år. Kravet om en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år er dermed overholdt.

Inden for 1.000 meter zonen omkring staldanlægget ligger der flere naturområder med forskellig målsætning og beskyttelsesniveau (se figur 4).

Figur 4: Oversigt over målssatte naturområder (Kommuneplan 2009) inden for 1.000 zonen.

Alle naturområder i figur 4 er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven, og inden for 1.000 meter af staldanlægget er der ingen A-målssatte naturområder (Kommuneplan 2009). Det naturområde der ligger tættest på staldanlægget, er et C-målssat overdrev med en tålegrænse på mellem 20 – 25 N/ha pr. år ca. 300 meter øst for ejendommen (mørkebrun farve i figur 4). Assens Kommune kan ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen bilag 3 ikke stille krav om en lavere merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år for kategori 3 natur, og ifølge beregningerne (bilag 8, naturpunkt 6) er merdepositionen på 0,2 kg N/ha pr. år fra staldanlægget. Dermed er ammoniakdepositionskravet overholdt.

De resterende naturområder inden for 1.000 m zonen (se figur 4) er ligeledes kategori 3 natur, og ifølge beregningerne i ansøgningens bilag 8 er merdepositionen for alle disse områder under 1 kg N/ha pr. år. Dermed er ammoniakdepositionskravet for naturområderne overholdt.

Der ligger en enkelt skov nordvest for ejendommen inden for 1.000 meter af staldanlægget, der kan være ammoniakfølsom. Assens Kommune, Miljø & Natur, vurderer det er en fejlregistrering, at skoven skulle være potentielt ammoniakfølsom. Skoven er etableret på tidligere landbrugsjord i perioden 2007 – 2010, og der er derfor ikke tale om en skov med lang kontinuitet. På baggrund af områdets tidligere

anvendelse til landbrugsjord kan det ikke forventes, at der allerede nu er indtrådt en tilstand, hvor skoven er særlig ammoniakfølsom. Der er heller ingen registrering af beskyttet natur i området, hvor skoven er i dag. Ligeledes ligger skoven som nævnt i vestlig retning i forhold til staldanlægget, og vi må derfor formode, at skoven er mindre vindeksponeret med ammoniak fra anlægget.

Det generelle reduktionskrav for ammoniakbelastningen fra produktionsudvidelser og ændringer i landbrugets husdyrproduktion vil betyde, at baggrundsbelastningen vil falde yderligere. Baggrundsbelastningen er ifølge DMU (2011-tal) ca. 13,7 kg N/ha/år.

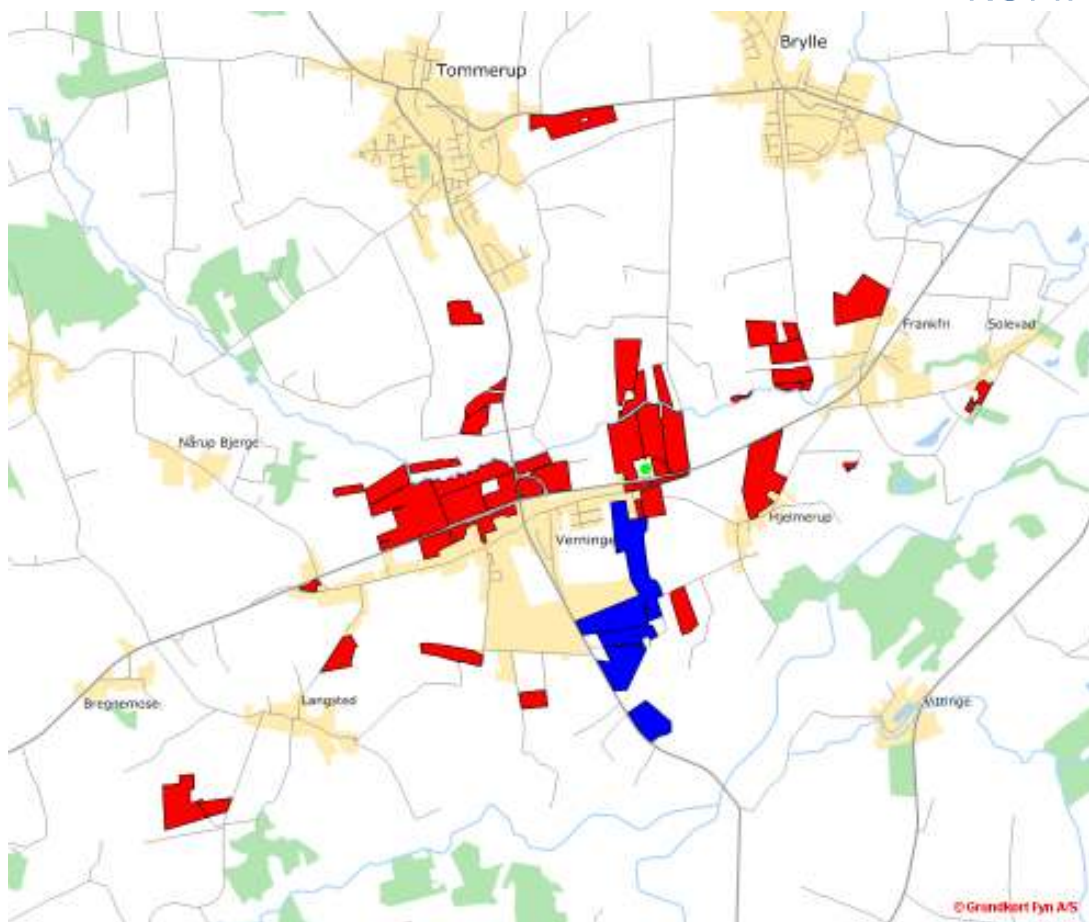
Assens Kommune vurderer ud fra ovenstående, at der ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår til reduktion af ammoniak, end det, der i ansøgningen er redegjort for, og det som det generelle reduktionskrav medfører.

8.8 *Arealerne*

Assens Kommune vurderer, at de afgivne oplysninger om udspretningsarealerne er korrekte. Oplysningerne om jordtype er plausible og valide, og stemmer i øvrigt overens med kommunens oplysninger herom. Alle arealerne er i fosforklasse nul, da de ikke er drænet eller grøftet.

I ansøgningen er der oplyst et samlet eget og forpagtet areal på 195,4 ha, og et aftaleareal på 45,5 ha. Den ansøgte produktion svarer til 398,5 DE, og der er derfor et tilstrækkeligt areal til rådighed i forhold til husdyrbrugets størrelse – ca. 1,7 DE pr. ha alt i alt.

Udspretningsarealet er fordelt på 43 forskellige ejede og forpagtede marker, samt 4 marker der er aftalearealer. De forpagtede arealer ejes af 12 forskellige jordbrugere, mens aftalearealet har én ejer. I figur 5 er en oversigt over hele udspretningsarealet – se i øvrigt bilag.

Figur 5: Oversigtskort over udspretningsarealerne (markeret med rødt (ejet og forpagtet) og blå (aftalearealer)).

Vurderingen af arealernes sårbarhed over for tilførsel af næringsstoffer, skal foretages på grundlag af oplysningerne om beskyttelsesniveau jf. kriterier i bilag 3 og 4 til bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Til formålet anvendes Miljøstyrelsens webvejledning og kortværk over følgende sårbarhedsklasser:

- Nitratklasser (kystvand)
- Nitratfølsomme indvindingsområder (grundvand)
- Fosfor oplande til Natura 2000 områder og lavbundsarealer

samt Miljøstyrelsens kort over udvikling i husdyrholdet vandoplande for at se om, dyretrykket har været stigende i de aktuelle vandoplande.

Alle de opgivne arealer i denne ansøgning ligger inden for en eller flere af de ovennævnte sårbarhedsklasser og ejendommen Vemmingelund ligger indenfor et vandopland, hvor husdyrtrykket har været faldende siden 2007.

At arealerne ligger inden for nitrat og/eller fosforklasse betyder, at arealerne er tildelt et beskyttelsesniveau, som medfører, at de ikke umiddelbart kan tåle maksimal tilførsel af husdyrgødning.

Hele udspretningsarealet både ejede, forpagtede og aftalearealer (240,9 ha) ligger inden for nitratklasse 3. Arealer, der ligger inden for nitratklasse 3 er betegnet ved, at de afvander til meget kvælstofsårbare vandområder såsom flodmundinger, kystlaguner, strandsøer, større lavvandede bugter og vige i Natura 2000-områder samt udsatte fjorde og andre kystvande samt lobeliesøer.

Størstedelen af udspretningsarealet ligger inden for nitratfølsomme indvindingsområder (grundvand), hvor der er lavet en indsatsplan for grundvandet (Indsatsplan Odense Vest).

En mindre del af udspretningsarealet ligger inden for fosforklasser, men da ingen af arealerne er drænet eller grøftet bliver de kategoriseret som værende i fosforklasse 0.

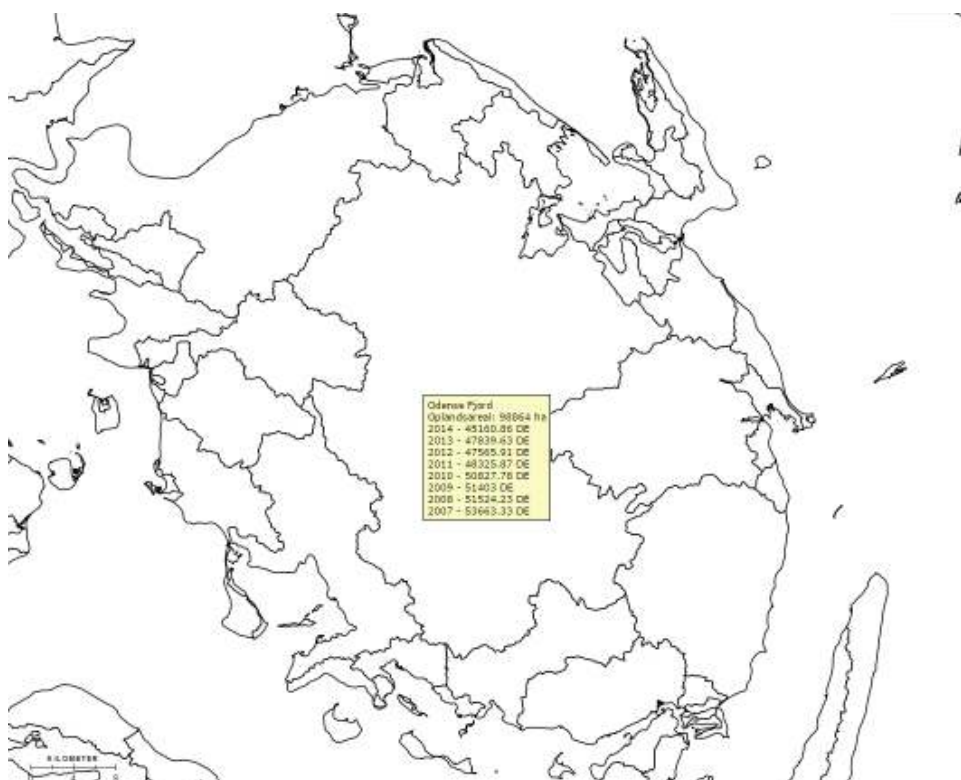
8.8.1 Nitrat (overfladevand)

Af ansøgningens afsnit 3.3 side 20 – 21 (se bilag) ses, at husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand er overholdt i denne sag. Beskyttelsesniveauet er overholdt fordi ansøger driver landbruget økologisk, hvilket betyder, at kvælstofnormen automatisk reduceres med 100 %, da økologer ikke bruger handelsgødning.

Udspretningsarealet ligger, som nævnt, i nitratklasse 3, hvilket betyder, at reduktionsprocenter er på 50 % af den mængde husdyrgødning, som de generelle regler tillader. Det resulterer i et maksimalt dyretryk på 0,70 DE/ha og en nitratudvaskning på 61,8 kg N/ha ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk. I denne sag er det reelle dyretryk på 1,7 DE/ha, men nitratudvaskningen kun på 45,3 DE/ha, hvilket også er mindre end beregningen på et plantebrug, hvor nitratudvaskningen fra de ansøgte arealer vil være på 67,4 DE/ha. Dette skyldes som nævnt, at landbruget drives økologisk, og der er derfor ikke brug for yderligere virkemidler eller skærpelese af beskyttelsesniveauet på dette grundlag.

Afskæringskriterium for skadevirkning af nitratudvaskning til overfladevand
Miljøstyrelsen har fastlagt en række afskæringskriterium for skadesvirkning af nitratudvaskning til overfladevand, som fremgår af deres wiki-vejledning. Det første afskæringskriterium er om antallet af dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har været stigende siden 1. januar 2007.

Ifølge Miljøstyrelsens kortværk (december 2014) over udviklingen i husdyrholdet på vandoplande, ligger Verningelund i et opland (Odense Fjord) med et faldende husdyrtryk fra 2007 – 2014. Se udviklingen i husdyrtrykket i figur 6. Hele udspretningsarealet afvander til Odense Fjord, som er omfattet af Vandplan 2009 – 2015 for hovedvandopland 1.13 Odense Fjord. Ifølge vandplanen er miljømålet for Odense Fjord ”god økologisk tilstand” og ”god kemisk tilstand”. Miljømålet er ikke opfyldt, da tilstanden er ”ringe økologisk tilstand” og ”ikke god kemisk tilstand”.

Figur 6: Vandopland med oplandsgrænser og oversigt over udviklingen i dyretryk.

Udover at dyretrykket har været faldende i oplandet, hvor bedriften ligger, så har Assens Kommune ikke kendskab til andre kilder med en øget nitratudvaskning i oplandet siden 2007. Kriteriet er dermed overholdt.

Det næste afskæringskriterie for udvaskning af nitrat til overfladevande omhandler hvorvidt det eksisterende og det ansøgte i sig selv påvirker nitratudvaskningen i oplandene. Hvis det eksisterende og det ansøgte i sig selv udgør mindre end 5 % af den samlede nitratudvaskning til vandoplandene, stilles der ikke skærpede vilkår til nitratudvaskningen. Da Assens Kommune vurderer at nitratudvaskningen fra andre kilder er faldende og er af mindre betydning, vurderes det ansøgte i forhold til det samlede dyretryk (2012) i oplandet. Produktionen i ansøgt drift udgør 0,9 % af det samlede dyretryk i oplandet og dermed af den samlede nitratudvaskning i oplandet. Kriteriet er dermed overholdt.

Det sidste afskæringskriterie er også overholdt, da kravet her er, at den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion skal være mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder i det aktuelle opland. Kriteriet er sat for, at beskytte vandområder der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Samlet set er det Assens Kommunes vurdering, at der ikke på dette grundlag kan eller skal stilles skærpede vilkår til nitratudvaskningen med det ansøgte.

8.8.2 Nitrat (grundvand)

Nitratudvaskningen til grundvand skal kun vurderes, hvis der ligger udbringningsarealer i nitratfølsomme områder, og som tidligere nævnt ligger en stor del af udbringningsarealet i denne sag netop i nitratfølsomme områder. I ansøgningens afsnit 3.4 side 21 – 22 (se bilag) er vist udvaskningsmodellen FarmN's beregning af nitratudvaskning fra rodzonen baseret på de indtastede oplysninger om dyrehold og arealer. Udvasningen beregnes kun for de udbringningsarealer, hvor hele eller dele af arealet er udpeget som nitratfølsom område, og ikke for andre arealer.

Beregningen viser som forventet, at der ikke er nogen merbelastning med det ansøgte, hvilket skyldes, som tidligere nævnt, at husdyrbruget drives økologisk og derfor automatisk sættes til en reduktion af kvælstofnormen på 100 % i ansøgningssystemet. Faktisk falder udvaskningen med mellem 17 og 21 mg nitrat/l til mellem 42 og 52 mg nitrat/l med det ansøgte.

Hele udspretningsarealet ligger i et område, hvor der er lavet en indsatsplan for grundvandet (Odense Vest). Indsatsplan Odense Vest indeholder retningslinjer for beskyttelse af grundvandet. I retningslinje nr. 24 står bl.a. følgende:

Ved ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbrug må koncentrationen af nitrat fra rodzonen maksimalt være 50 mg nitrat/l, på de arealer, der både ligger inden for indsatsområde (IO) og i indvindingsopland til et vandværk.

Efter reglerne i husdyrgodkendelsesloven kan der ikke stille mere skærpede krav end svarende til et planteavlsbrug med et standardsædskifte.

Reglen træder kun i kraft, i de konkret indvindingsoplande, hvor en beregning viser, at den gennemsnitlige koncentration af nitrat fra rodzonen i hele oplandet er større end 50 mg nitrat/l.

I denne sag er udvaskningen over 50 mg nitrat/l på de fleste af arealerne med grundvandsbeskyttelse, men da udvaskningen er mindre end den udvaskning der svarer til et plantebrug (jf. beregningerne i ansøgningsskemaet fra husdyrgodkendelse.dk) pga. den økologiske drift er den ovenstående retningslinje fuldt. Det er derfor ikke nødvendigt at foretage yderligere beregninger.

Assens Kommune vurderer, at der ikke på dette grundlag skal stilles yderligere skærpede vilkår til nitrat udvaskningen.

8.8.3 Fosfor

I ansøgningsskemaets (se bilag) afsnit 3.5 side 22 ses beregningerne for fosfor, som er gengivet i skemaet herunder:

Definition af fosforklasser	Fosforklasse	Areal ha	Maks. fosforoverskud
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor.	0	195,42	4,4 kg P/ha/år
Pt 4,0 – 6,0 og drænet eller grøftet som afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor.	I	0	4,0 kg/ha/år
Lavbundslande og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor.	II	0	2,0 kg/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	III	0	0,0 kg/ha/år

Hele udspretningsarealet ligger i fosforklasse 0, da alle marker er oplyst til at være udrænnet, hvilket også stemmer overens med kommunens nuværende viden. Ifølge beregningerne i ansøgningseskemaet (fra husdyrgodkendelse.dk) er husdyrgodkendelseslovens beskyttelsesniveau for fosforoverskud overholdt.

Fosforbelastning fra overfladeafstrømning

Ved terrænhældninger over 6 grader, kan der være risiko for overfladeafstrømning af nyudbragt husdyrgødning, hvis der i perioder kort tid efter forekommer megen nedbør. Denne risiko kan reduceres væsentligt, hvis gyllen udbringes ved nedfældning.

Der er ingen af arealerne i udspretningsarealet, der har en terrænhældning på over 6 grader ned mod et vandløb eller andre naturområder.

Assens Kommune vurderer, at der ikke er grundlag for at skærpe fosforkravet eller stille yderligere krav til udbringningen af husdyrgødning i denne sag.

8.8.4 Ammoniak fra udbringning

Ifølge Miljøstyrelsen er der som udgangspunkt gjort op med ammoniakpåvirkning fra udbringning gennem husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle regler. Tilsvarende gælder for BAT ved udbringning.

Der skal dog være et særligt fokus på arealer som støder op til eller ligger i umiddelbar nærhed til Natura 2000 områder med kvælstoffølsom natur. I særlige tilfælde kan kommunen vælge at stille skærpede krav, udover hvad der følger af husdyrgødningsbekendtgørelsen, som f.eks. nedfældning eller husdyrgødningsfrie bræmmer.

Ingen arealer i udspretningsarealet i denne sag støder direkte op til et Natura 2000 område. Det nærmeste (ca. 250 meter) Natura 2000 område er Odense Å, som er et EF-habitatområde, der ligger syd for udspretningsarealet. Ifølge Miljøstyrelsens wiki-vejledning vil det kun sjældent kunne konstateres en påvirkning på over 1 kg N/ha, hvis afstanden mellem udbringningsarealet og naturområdet er over 100 meter, som det er i dette tilfælde – uafhængig af husdyrgødningstype og anvendte teknologi.

Assens Kommune vurderer, at der ikke på dette grundlag kan stilles skærpede vilkår til udbringning af husdyrgødning i denne sag.

Bilag IV-arter

På habitatdirektivets bilag IV er opført et antal dyre- og plantearter, der er beskrevet som værende af betydning for EU-fællesskabet. I Danmark er der ca. 40 bilag IV-arter, blandt andet er der flagermus, markfirben og stor vandsalamander. Arterne kræver streng beskyttelse, hvorfor deres naturlige udbredelsesområder skal sikres mod forringelser. Dyrene må for eksempel ikke fanges ind, deres æg ikke indsamles, og deres yngle- og rasteområde må ikke ødelægges.

Denne beskyttelsespligt gælder også i forbindelse med kommunens meddelelse af tilladelse og/eller godkendelse jf. reglerne i husdyrloven. Kommunen skal vurdere

og sikre, at en gennemførelse af det ansøgte ikke medfører ødelæggelse eller beskadigelse af arternes yngle- eller rasteområder.

Assens Kommune har ikke kendskab til konkrete tilholdssteder/lokaliteter, der i denne sag kan være omfattet af bilag IV-arters yngle- eller rasteområder. Dette er ikke ensbetydende med, at disse lokaliteter ikke findes i området – bilag IV-arter kan vandre ind og ud af lokale områder.

Der sker ikke ændret jordbehandling på dyrkningsarealerne i forbindelse med den ansøgte udvidelse af dyreholdet. Der vil derfor i denne sag ikke forekomme ændret påvirkning af eventuelle tilholdssteder for bilag IV-arter, hvorfor det vurderes, at der således heller ikke sker forringelser af der udbredelsesområde.

På baggrund af de afgivne oplysninger i ansøgningen er det Assens Kommunes vurdering, at en gennemførelse heraf ikke vil medføre ødelæggelse eller beskadigelse af eventuelle yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter. Der skal derfor ikke meddeles særlige vilkår i denne forbindelse.

8.8.5 Gener fra udbringning

Ifølge Miljøstyrelsen vil der kun i ganske sjældne tilfælde være grundlag for at stille skærpede vilkår i forhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens³ § 28. I § 28, stk. 1 står:

Husdyrgødning og afgasset vegetabilsk biomasse må ikke udbringes på lørdage samt søn- og helligdage på arealer, der ligger nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder eller områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

Endvidere står der i stk. 9:

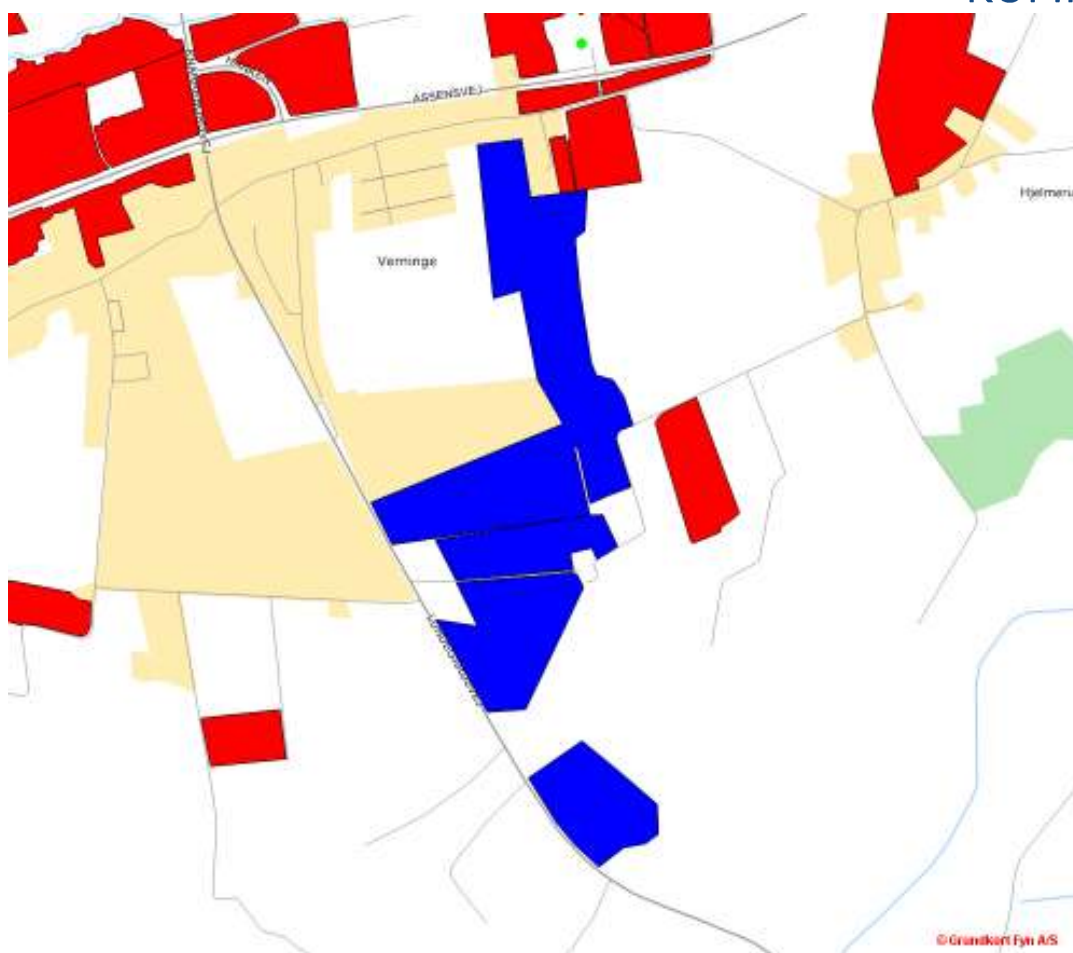
Udbringning af husdyrgødning, afgasset vegetabilsk biomasse, ensilagesaft og restvand må ikke give anledning til unødige gener.

Assens Kommune vurderer, at der ikke grundlag for at stille skærpede vilkår i forhold til gener fra udbringning af husdyrgødning i denne sag.

8.8.6 Aftalearealer

I ansøgningen er opgivet et aftaleareal på i alt 45,5 ha, som er fordelt på 4 marker. Hele aftalearealet ejes af Møllebjerregård I/S, Lindebjergvej 11, 5690 Tommerup, og er de blå marker på nedenstående kort.

³ Bekendtgørelse 853 af 30. juni 2014 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Figur 7: Oversigtskort over aftalearealer (markeret med blåt).

Møllebjerggård I/S drives økologisk. I ansøgningskemaet er opgivet, at aftalearealerne ikke er omfattet af N- og P-klasse 1 – 3 (side 19). Det er ikke korrekt, da alle arealer ligger i nitratklasse 3. Tidligere i redegørelsen er der gjort rede for, at det ikke har nogen betydning, hvilken nitratklasse arealerne ligger i, når de drives økologisk, og det samme gør sig derfor også gældende for aftalearealerne. Dele af mark nr. 303-0 er registreret i fosforklasse II (lavbundsareal), men ifølge ansøgningen er ingen af arealerne detalj-drænet eller grøftet, og det betyder som tidligere nævnt, at arealet bliver registreret i fosforklasse 0.

Ansøger har oplyst, at der på nuværende tidspunkt afsættes, hvad der svarer til 20 DE husdyrgødning til Møllebjerggård I/S, men der kan afsættes op til 63 DE.

Assens Kommune vurderer derfor, at afsætningen til de angivne aftalearealer ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet og stiller derfor kun vilkår til den samlede afsatte mængde husdyrgødning til Møllebjerggård I/S.

8.9 Ophør

Ved eventuelt ophør af produktionen skal ansøger tage kontakt til kommunen med henblik på en miljømæssig korrekt afvikling. Der vil blive stillet vilkår om tømning og rengøring af såvel staldbygninger, ensilageoplagspladser som gyllebeholdere.

8.10 Beredskabsplan

En miljøgodkendelse efter bestemmelserne i § 12 skal være ledsaget af en beredskabsplan, som blandt andet skal indeholde telefonnumre, planer og instrukser for handlinger m.v., som alt sammen skal tjene det formål, at stoppe og begrænse skadevirkningen af det omgivende miljø, hvis uheld opstår. En sådan plan er ikke fremsendt til kommunen, og derfor vil der blive stillet vilkår om, at beredskabsplan skal være fremme ved kommunen senest 2 måneder efter meddelelse af denne godkendelse.

8.11 Sammenfatning

Der er søgt om en udvidelse fra et tilladt dyrehold bestående af en årsproduktion på 170 jersey malkekøer og 170 kvier svarende til 251,6 DE til en årsproduktion bestående af 260 jersey malkekøer (9.200 kg EKM), 260 kvier (0 – 25 mdr.) og 4 får svarende til 398,5 DE. Husdyrbruget drives økologisk.

Udvidelsen sker ved tilbygning til eksisterende staldanlæg.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte overholder de gældende miljøregler og kan gennemføres som beskrevet i ansøgningen og denne redegørelse. I godkendelsen skal der fastsættes vilkår, som ophøjer de afgivne oplysninger sammen med vurderingen i denne redegørelse til speciel lov for Arne Jørgensen, Veringelund. Disse vilkår vil sammen med kravene i den generelle miljølovgivning blive det nye reguleringsværktøj for anlæggelse og drift af landbruget.

8.12 Offentlighed/Naboorientering

Naboorientering om det ansøgte projekt blev ved brev af 28. maj 2014 foretaget hos omboende (se afsnit 8). Her indkom ingen bemærkninger.

Udkast til miljøgodkendelse blev sat i 6 ugers høring fra den 13. januar 2015 til den 26. februar 2015. Der indkom ingen bemærkninger.

Miljøgodkendelsen bliver offentliggjort ved annoncering på Assens Kommunes høringsportal torsdag den 19. marts 2015. Der vil blive sendt orienteringsbrev til omboende. Øvrige myndigheder og interesseorganisationer vil blive orienteret via digitalpost.

Trine Bonrud Helleskov
Miljømedarbejder, Agronom

